

УДК 342.9

В. С. Нікіфоренкокандидат наук з державного управління, докторант
Міжрегіональної академії управління персоналом**ПОЛІТИЧНА СКЛАДОВА У ФОРМУВАННІ
МЕХАНІЗМУ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ**

У статті розглянуто еволюцію підходів до розуміння ролі політичної складової у формуванні механізму державного управління крізь призму історично-сформованих моделей управління. Розкрито сутність основних теоретичних підходів до розуміння державного управління. Визначені особливості "державне управління", "публічне адміністрування" публічне управління, "добре врядування".

Ключові слова: державне управління, публічне управління, публічне адміністрування, публічний менеджмент, політико-адміністративні відносини.

Актуальність. На сьогоднішній день процеси державотворення в Україні супроводжуються кардинальними змінами всіх сфер життя, інтенсифікацією політичних, соціальних та економічних процесів, широким впровадженням державно-управлінських реформ, що зумовлює потребу у наукових дослідженнях питань модернізації державного управління та пошуку кращих практик її реалізації.

Формування механізму державного управління як історично-зумовлений процес пошуку ефективних інструментів функціонування державної влади та раціонального використання адміністративних ресурсів пройшло довгий шлях свого становлення. Еволюційний характер цього процесу пов'язаний з виникненням та зміною теоретико-методологічних підходів до побудови державно-управлінських відносин, які розроблялись під впливом політичних та суспільних процесів, та надавали знання з організації державної служби, комунікації та взаємодії між державними, приватними та громадськими інституціями, а також з питань самоорганізації та самоуправління на рівні суспільства та соціальних груп.

На думку Н.Т. Гончарук, цей процес відзначається послідовною трансформацією системи роботи із керівними кадрами державної служби в систему управління керівним персоналом у сфері державної служби, а потім – в інтегровану систему

управління людськими ресурсами в суспільних інститутах. [3].

Аналіз досліджень і публікацій. Теоретичним підходам до розуміння ролі політичної складової у формуванні механізму державного управління присвячено багато праць відомих вчених, державних діячів та філософів, таких як Платон, Арістотель, Марк Аврелій, Н. Макіавеллі, Дж. Віко, Т. Гоббс, Ш.-Л. де Монтеск'є, Т. Джефферсон, Дж. Медісон, Г. Гегель, К. Маркс, М. Вебер, В. Вільсон, К. Арджис, Ч. Барнард, Л. Браунлоу, Л. Ервік, Л. Меріам, А. Маслоу, Д. МакГрегори, Г. Сейдман, Л. Уайт, Ф. Херцберг, П. Шантон та ін.

Сучасні погляди на еволюцію підходів до механізму державного управління викладені в працях: Е.А. Афоніна, В.Ю. Авер'янова, Г.А. Атаманчука, В.Д. Бакуменка, Р.В. Войтович, Н.Т. Гончарук, І.О. Горбань, А.Є. Довгань, П.Ф. Друкера, В. Тертички, Ю.В. Ковбасюка, Н.В. Грицяка, Н.Г. Поповича, П.І. Надолішнього, В.А. Ребало, Н.Р. Нижник, В.М. Олуйка, Л. Шкляра, В.А. Шахова та ін. Проте питання ролі політичної складової у формуванні механізму державного управління практично не відображені в роботах сучасних дослідників у сфері державного управління.

Мета статті полягає в науковому аналізі підходів до розуміння ролі політичної складової в формуванні механізму державного управління.

Державне управління як галузь знань та науковий напрям має багаторічну історію свого розвитку. Він бере свій початок

з робіт давньогрецьких та римських філософів та громадських діячів - Сократа, Платона, Аристотеля, Цицерона, Сенеки, Марка Аврелія та інших, які формували світоглядні підходи до осмислення феномену державної влади та управління, політичної свідомості, процесів державотворення та прийняття політичних рішень. З того часу багато видатних учених та державних діячів усього світу зробили вагомий внесок в розвиток теорії та практики державного управління, поглибили фундаментальні та прикладні дослідження, розширили їх проблематику та заклали нові напрями для подальших наукових досліджень.

Більшість робіт вчених, які стосуються вивчення політико-управлінських відносин звертають увагу на наявність формальних принципів та неформальних соціальних практик у поведінці політиків та державних службовців у процесі управління державою. Формальна складова дає розуміння того, що політичні діячі мають владні інструменти для формування механізмів управління та адміністрування, а державні управлінці мають відповідні компетенції у застосуванні цих механізмів у відповідних формах взаємодії з соціальним середовищем. З точки зору неформальної складової, державні службовці також мають владні інструменти впливу. Так, на думку американського вченого С. Кемпбелла, отримавши владу політики розраховують на те, що прийматимуть важливі політичні рішення, але з часом вони починають розуміти, що чиновники можуть посягнути на їхню владу. [17].

Таким чином, можна зробити висновок, що суворий функціональний поділ між політиками та адміністраторами не відповідає реальній картині владно-адміністративних відносин. Важко не погодитися з думкою Е. Пейджа, який вважав, що владу мають як чиновники, так і політики [21].

Однак такі висновки породжують декілька проблем, пов'язаних із політико-адміністративними відносинами в суспільстві. Однією з проблем є те, що концентрація влади в руках адміністративно-управлінських структур призводить до втрати над ними контролю з боку політиків. При зменшенні контролю над суб'єктами управ-

ління, відбуваються процеси відокремлення інтересів чиновників від суспільних інтересів та зменшується рівень їх відповідальності. Іншою проблемою є те, що здійснення влади в демократичному суспільстві потребує формування системи державної служби, яка б забезпечувала неперервність державного управління при обов'язковому додержанні вимог виборності органів державної влади. Проблемним питання є і те, що ефективне формування та реалізація політичного курсу можливе лише при активній участі органів державного управління в цих процесах.

Суперечливий взаємозв'язок адміністративної та політичної складових у структурі державного управління вказують на наявність різних підходів до визначення стратегій при формуванні позицій, специфічних механізмів узгодження інтересів та мотивації у прийнятті рішень, альтернативності у виборі механізму державного управління. Тому звернем увагу на еволюцію підходів до формування механізму державного управління та ролі політичної складової у цих процесах.

Аналізуючи підходи до побудови сучасної системи державного управління зауважимо, що до XIX століття не існувало чіткого поділу між сферами політики та управління аж до появи перших робіт класичного напрямку, які закріпили такий розподіл організації та управління. Тому спочатку звернемось до праць німецького вченого Макса Вебера, який сформулював теорію "раціональної бюрократії". Повсякчасне використання цієї теорії зумовлено еволюцією концепції державного управління та появи теорій "публічного управління", "нової публічної адміністрації", "належного врядування" та інших. На сьогоднішній день науковий спадок німецького вченого, уявляється важливим для розвитку державного управління.

На думку М. Вебера, для успішної роботи державних органів необхідно спеціальне навчання. Для роботи в державно-управлінській сфері людина повинна мати достатню кваліфікацію, бути добре навченою відповідній спеціальності. Тільки таку людину може бути прийнято на службу як чиновника, і лише чиновники утворюють типовий штаб управління за

раціонального (легального) панування. [1, с. 630].

Бюрократичне управління наближається до найбільш досконалої праці в контексті точності, стійкості, дисципліни, надійності, інтенсивності праці, у його формально універсальній застосовності до виконання будь-яких завдань, тому воно є найбільш раціональною формою панування. На думку М. Вебера, перевагою бюрократичного управління є професійні знання, повна незамінність яких зумовлюється сучасною технікою й економікою [1, с. 676].

Досліджуючи класичну теорію управління необхідно зазначити, що в ній довгий час панувала концепція дихотомії політики та управління, яка була обґрунтована В. Вільсоном. [23] На його думку, "управління" повинні не займатись політикою, а лише впроваджувати політичний курс, вироблений політичними діячами. Таким чином, В. Вільсон сконцентрував свою увагу на вивченні проблематики розмежування політичної та управлінської діяльності. Аналогічну позицію підтримував американський вчений Ф. Гуднау, який наголошував на тому, що політика повинна бути відокремлена від адміністрування [18].

Традиційна модель була організована як управління через формальний контроль з боку політичного керівництва, заснований на суворій ієрархічній моделі бюрократії, де працюють постійні, нейтральні й анонімні чиновники, які мотивовані тільки державними інтересами, служать будь-якій правлячій партії однаково не сприяючи політиці, лише керовані політиками та їх рішеннями [13].

В цей же період, німецький соціолог К. Мангейм виокремив та обґрунтував два типи суспільної діяльності людини: бюрократичну та політичну. Бюрократичний тип пов'язаний з регулюванням суспільних відносин на підставі наявних нормативів, в той час як політичний відповідає за нормативні зміни [9, с. 126].

Підсумовуючі викладене, зазначимо, що бюрократична модель державного управління має як свої переваги, так і недоліки. Серед переваг можна визначити: демократичний спосіб легітимізації політичного курсу суспільством за допомогою

інституту виборності; сталість та поступовість державного управління при зміні політичного курсу; політична нейтральність управлінців; обмежена можливість політиків у доступі до ресурсів для реалізації політичних рішень, а чиновників – у доступі до формування політичного курсу. До недоліків варто віднести: відсутність балансу між політичної та управлінською складовою; часові рамки політичної діяльності, що може вплинути на прийняття популістських рішень не забезпечених необхідними ресурсами для їх виконання; невиконання або неефективне виконання управлінцями рішень, прийнятих політиками. Варто зазначити, що бюрократична модель життєздатна лише за умови наявності механізмів контролю з боку інститутів суспільства як за політиками, так і за адміністраторами.

Погоджуємось з В.Б. Дзюндзюк в тому, що концепція раціональної бюрократії постійно піддавалась критиці, в основі якої була її неспроможність забезпечити належні зв'язки з громадськістю, адаптуватися до змін зовнішнього середовища, забюрократизованість, вторинність результатів роботи стосовно правил та принципів діяльності [6].

У першій половині ХХ століття в науці державного управління дослідження бюрократичних аспектів організації поступово переходить у дослідження поведінкових форм та взаємодії суб'єктів управління, що відображено у працях таких вчених як: К. Арджис, Ч. Барнард, Л. Браунлоу, Л. Гулік, Л. Ервік, Ф. Мохер, Л. Меріам, А. Маслоу, Д. МакГрегори, Г. Сейдман, Л. Уайт, Ф. Херцберг, П. Шантон та інші. Таким чином, цей період у наукових дослідженнях був пов'язаний з пошуком та врахуванням взаємозв'язку політики та управління з особливостями різних цільових груп, на які вони направлені.

Після другої світової війни в дослідженнях механізмів державного управління стверджується позиція неспроможності теорії бюрократії адаптуватись до нових суспільно-політичних відносин. На противагу даній позиції вчений М.А. Міненко, вказує на те, що в державному секторі «бюрократична модель» перетворилась на «ринкову»: акценти змістились з виконання

роботи за інструкціями і чіткими правилами на роботу, спрямовану на надання якісних публічних послуг та досягнення ефективних результатів. Це спонукало до того, що державне управління трансформувалось спочатку в публічне адміністрування, а з часом у публічне управління [12, с. 15].

В контексті пошуку нових рішень у сфері державного управління Г. Саймон у своїй праці «Адміністративна поведінка» вказує, що аналіз управлінських феноменів передбачає застосування виключно наукових методів та понять теорії; розробка політики має спиратися на перспективи логічного позитивізму – емпіричні дані та так зване управлінське експериментування; процес прийняття рішень, у вимірі ефективності та раціональності, є суттю державного управління [10, с. 178–183].

Зміни у політичній та соціально-економічній сферах, які відбулись в середині ХХ століття зумовили появу нових теоретичних напрямів, серед яких центральне місце зайняла концепція «публічного адміністрування» (англ. «public administration»).

На відміну від державного управління публічне адміністрування – це цілеспрямована взаємодія публічних адміністрацій з юридичними та фізичними особами щодо забезпечення реалізації законів і підзаконних актів та виконання низки основних функцій: орієнтуючого планування, що визначає бажані напрями розвитку, створення правових, економічних та інших умов для реалізації інтересів учасників взаємодії, розподілу праці, кооперування і координування діяльності, моніторинг результатів [7, с. 77–78].

Якщо звернутись до глосарію Програми розвитку ООН, то побачимо, що термін «публічне адміністрування» має два взаємопов'язані значення: 1) цілісний державний апарат (політика, правила, процедури, системи, організаційні структури, персонал тощо), який фінансується за рахунок державного бюджету і відповідає за управління і координацію роботи виконавчої гілки влади та її взаємодію з іншими зацікавленими сторонами в державі, суспільстві та зовнішньому середовищі; 2) управління та реалізація різних урядових заходів, що пов'язані з виконанням законів, постанов та рішень уряду та

управління, що пов'язане з наданням публічних послуг [2].

Термін «публічне управління», який частково замінив термін «публічне адміністрування» (англ. «public administration»), у 1972 р. упровадив англійський вчений Д. Кілінг. На його думку, «публічне управління – це пошук більш ефективного використання ресурсів задля досягнення пріоритетних цілей державної політики» [20, с. 15]. На думку дослідника Г. Букерта «публічне управління не є нейтральним, технічним процесом, натомість це діяльність, що тісно пов'язана з політикою, законом і громадянським суспільством» [16, с. 26]. Впродовж останніх років «публічне управління» та «публічне адміністрування» вживаються паралельно, що з точки зору їх змістовного навантаження є не зовсім вірним. Публічне адміністрування як цілеспрямована діяльність відповідних державних інституцій забезпечує реалізацію законів та є більш нейтральною з точки зору політичної складової зазначених процесів. Публічне управління, в свою чергу, направлено на визначення ефективних практик діяльності управлінців та політиків, а також системне вивчення організаційно-управлінської структури органів державної влади.

З позиції концепції публічного управління формування політичного курсу здійснюється на договірній основі. Забезпечення доступу інститутів громадянського суспільства до формування політичних структур збільшує повагу до політичного курсу та управлінської діяльності, а державні службовці стають відповідальними суб'єктами як перед політиками, так і перед суспільством. Разом з тим, така система є ефективною лише при взаємній повазі всіх сторін цього процесу, що в умовах сучасної політичної та соціальної диференціації фактично є недосяжною.

З середини 80-х років в рамках зарубіжних наукових течій сформувалась концепція «нового публічного менеджменту» (англ. «New Public Management»), яка підсилила увагу до адміністративної складової публічного управління.

Трофімова І.М. зазначає, що концепція нового публічного менеджменту передбачає децентралізацію управління

за рахунок розширення повноважень і відповідальності органів місцевого самоврядування, а основне завдання уряду полягає в тому, щоб надати місцевим спільнотам можливість самостійно розв'язувати власні проблеми та контролювати якість публічних послуг, що надаються. До недоліків концепції нового публічного менеджменту належать акцентування на комерціалізації публічного сектора і недостатнє врахування ролі соціально-політичної участі та взаємодії [15]

Науковці Г. Одінцов, В. Дзюндзюк, Л. Мельтюхов, в свою чергу, зазначають, що в межах нового публічного менеджменту створюються та застосовуються нові управлінські підходи до концепції: "пост-бюрократична парадигма", "публічний менеджери́зм", "ринкове державне управління", "підприємницький уряд" та ін. [14]

Дослідники нової концепції першочергово звернули увагу на вивчення механізмів комунікації та взаємодії між державними, приватними та громадськими інституціями, оскільки саме в цьому аспекті є реальна можливість приймати ефективні та раціональні управлінські рішення. Не зважаючи на те, що концепція нового публічного менеджменту проголошувала аполітичні ідеї реформування владно-управлінських відносин, проведення інституціональних змін не могло відбутись без політизації цих процесів. Крім того, вагомим недоліком нового публічного менеджменту є те, що зазначена концепція не націлена на досягнення соціальної справедливості.

Бажання поєднати переваги дихотомії політико-адміністративних відносин з ефективними інструментами менеджери́зму призвели до появи теорії "врядування" (англ. "governance"), яка акцентує увагу на важливості зміни функції держави з позиції домінуючого та владного суб'єкта до рівня партнерської інституції. Так, Р. Роудз аналізуючи поняття "governance", вважає, що цей термін набув широкого розповсюдження, однак досі не має чіткого визначення. Загалом Роудз наводить мінімум шість сфер його застосування: мінімальна держава (англ. the Minimal State); корпоративне управління (англ. corporate governance); новий публічний менеджмент (англ. "New Public Management"); належ-

не врядування (англ. "good governance"), соціально-кібернетичні системи (англ. "social-cybernetic systems") та самоорганізовані мережі (англ. "self-organised networks") [22, p. 652].

На початку 90-х рр. ХХ ст. концепція врядування набула широкого поширення серед зарубіжних дослідників державного управління та визначилась в аспекті "доброго врядування" (англ. "good governance"). Значну роль у формуванні цього напрямку мали роботи наступних дослідників: Девід Осборн (David Osborne), Тед Геблер (Ted Gaebler), А. Кьяєр (А. Kjaer), Дж. Пьер та Б. Пітерс (J. Pierre and B. Peters), Джоржан (Jordan), Б. Кюлер-Кох (B. Kohler-Koch) та Б. Рітбергер (B. Rittberger) та інші.

Концепція доброго врядування наближається до ідеї громадського самоврядування та передбачає нові принципи: не лише ефективність, підзвітність та підконтрольність, а й відкритість, доступність, чутливість до вимог, потреб і запитів громадян [5, с. 12]. Перехід від англомовної традиції вживання іменника government (укр. уряд, державне управління) до поняття governance (укр. врядування) засвідчує становлення особливого типу управління, значення якого відображаються у формулюванні "управління без уряду" [11, с. 371].

Підтримуючи цю позицію Л.В. Сморгун, А.П. Альгин, И.Н. Барыгин зазначають, що держава як орган (суб'єкт) макро-соціального управління здатна сьогодні виконувати свої головні функції тільки у співвідношенні та взаємодії з процесами самоорганізації та самоуправління на рівні суспільства та соціальних груп [4, с. 17].

Концепція "доброго врядування", знайшла своє відображення і в програмних документах міжнародних та регіональних організаціях. Так, в Програмі розвитку ООН визначені основні характерні риси, притаманні належному врядуванню:

1. Участь ("Participation"). Усі громадяни мають право голосу. Участь може бути як безпосередньою, так і опосередкованою через легітимізовані посередницькі інституції та представників.

2. Верховенство права ("Rule of law"). Правова система повинна бути справед-

ливою і діяти однаково для всіх, особливо стосовно прав людини.

3. Прозорість ("Transparency"). Свобода інформації, її повнота і доступність для всіх, хто в ній зацікавлений.

4. Відповідальність ("Responsiveness"). Інституції та процеси служать усім членам суспільства.

5. Орієнтація на консенсус ("Consensus orientation"). Дотримання балансу інтересів для досягнення широкого консенсусу з локальних і загальних питань та процедур.

6. Справедливість ("Equity"). Добробут суспільства залежить від врахування інтересів кожного члена суспільства у ньому.

7. Ефективність та результативність ("Effectiveness and efficiency"). Максимально ефективно використання ресурсів для задоволення потреб громадян.

8. Підзвітність ("Accountability"). Уряд, приватний бізнес та структури громадянського суспільства підзвітні громадськості та інституційним носіям прав ("stakeholders").

9. Стратегічне бачення ("Strategic vision"). Лідери та громадськість мають довготермінову перспективу щодо "Good Governance" і людського розвитку і чітко уявляють собі ці заходи, які необхідні для їх реалізації [19].

В основі ефективного врядування покладено п'ять принципів, визначених в Білій книзі Європейського врядування:

1. Відкритість. Інституції повинні працювати більш відкрито. Вони повинні активно обмінюватись інформацією з державами-членами ЄС стосовно того, що робить ЄС та які рішення він приймає. Вони повинні викладати інформацію мовою, що є доступною і зрозумілою широкому загалу. Остання умова особливо важлива для вирішення проблеми повернення довіри до складних інституцій. Європейський Союз особливо увагу звертає на здійснення права громадян в доступі до інформації про проблеми. За допомогою інформаційних технологій ставиться завдання створення спільного європейського простору для обговорення громадянами різних країн загальних проблем.

2. Участь. Якість, релевантність та ефективність політики ЄС залежить від участі широкого кола осіб та організацій

на всьому шляху творення політики – від її планування до впровадження. Збільшення участі з великою ймовірністю посилить довіру у кінцевий результат політики та інституції, що її імплементують. Особливу увагу звертають на багаторівневе партнерство, що дозволяє національним урядам включати регіони і міста до процесів вироблення та здійснення політики ЄС.

3. Підзвітність. Ролі у законодавчому та виконавчому процесах повинні бути більш зрозумілими. Кожна з інституцій ЄС повинна пояснювати і брати відповідальність за те, що вона робить для Європи. Більша ясність та відповідальність також вимагається від держав-членів ЄС та всіх інших акторів, задіяних у розробці і впровадженні політики ЄС на будь-якому рівні.

4. Ефективність. Політика повинна бути ефективною і своєчасною, такою, що забезпечує все на підставі чітких завдань, оцінки майбутнього впливу з використанням попереднього досвіду. Реалізація принципу ефективності також залежить від впровадження політики ЄС на пропційній основі.

5. Узгодженість. Політика та всі рішення повинні бути легкозрозумілими. Потреба в узгодженості постійно зростає внаслідок різноманітності, присутньої в ЄС. Регіональна та місцева влада все частіше бере участь у реалізації політики ЄС, що посилює важливість узгоджених дій [8].

Підсумовуючи варто зазначити, що концепція "доброго врядування" отримала підтримку не лише як теоретичний підхід до розуміння державного управління, але і знайшла підтримку в політичному макросередовищі, втілюючись в основних принципах побудови гармонійного механізму функціонування державної влади та управління.

Висновки. Таким чином, сучасна наука державного управління змінює основні принципи функціонування механізмів державної влади та побудови структури державного управління. В останні десятиліття швидко змінюється парадигма державного управління, яка під впливом крос-галузевих теоретичних та прикладних досліджень формує нове розуміння взаємодії державних, приватних та громадських інституцій. Еволюція поглядів на

моделі державного управління дозволяє усвідомити важливі аспекти впливу політичної складової на механізм функціонування державно-управлінських відносин.

Список використаної літератури:

1. Вебер М. Государство і суспільство: Нариси з соціології розуміння / Макс Вебер/ пер. з нім. М. Кушнір. – К.: Вид. дім «Всесвіт», 2012. – 1112 с
2. Глосарій Програми розвитку ООН. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.unpan.org/Directories/UNPublicAdministrationGlossary/>
3. Гончарук Н. Т. Управління керівним персоналом у сфері державної служби України: теорія і практика : монографія / Н. Т. Гончарук. – Дніпропетровськ : ДРІДУ НАДУ, 2012. – 343 с.
4. Государственная политика и управление: Учебник: В двух частях / Л.В. Сморгунов, А.П. Альгин, И.Н. Барыгин и др.; под ред. Л. В. Сморгунова. – М.: РОССПЭН, 2006 – 2007. – Ч. 1. – 2006. – 384 с.,
5. Гук О. І. Культура та етика демократичного врядування : навч. посіб. / О. І. Гук, А. Ф. Колодій. – Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2011. – 108 с
6. Дзюндзюк В. Б. Ефективність діяльності публічних організацій: монографія. Харків: Вид-во ХарПІ УАДУ "Магістр", 2003. 236 с.
7. Європеїзація публічного адміністрування в Україні в контексті європейської інтеграції : матер. наук.-практ. конф. (м. Дніпропетровськ, 17 груд. 2009 р.) / за заг. ред. Л.Л. Прокопенка. – Д. : ДРІДУ НАДУ, 2009. – 224 с. – С. 77–78; 90–92,
8. Європейське врядування. Біла книга [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://upi.org.ua>
9. Карл Мангейм. Ідеологія та утопія. Пер. з нім. Володимир Швед. – Дух і літера, К., 2008. – 370 с
10. Классики государственного управления: американская школа / Под ред. Дж. Шафритца, А. Хайда. – М.: Изд-во МГУ, 2003. – 800 с
11. Кондрашов О. М. Трансформація публічного управління в умовах розвитку інформаційного суспільства та глобалізаційних процесів: вітчизняний та закордонний досвід : монографія / О. М. Кондрашов. – Київ : Принт Ю, 2016. – 624 с
12. Міненко М.А. Трансформація системи державного управління в сучасні моделі регулювання суспільства / М.А. Міненко // Державне управління: удосконалення та розвиток. Електронне фахове видання [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=581>
13. Попович Н. Г. Від дихотомії до конструктивної взаємодії дискурсів: горизонтальний вимір / Н. Г. Попович. // Державне управління: теорія та практика. – 2013. – № 1. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Dutp_2013_1_6
14. Теорія та історія державного управління: навч. посіб. / [Г.С. Одінцева, В. Б. Дзюндзюк, Н.М. Мельтюхова та ін.]. – К. : Професіонал, 2008. – 288 с
15. Трофимова И.Н. Трансформация отношений центральной и местной власти в процессе децентрализации управления (опыт европейских стран) [Электронный ресурс] / И.Н. Трофимова // ARS ADMINISTRANDI. – 2011. – № 2. – Режим доступа : http://ars-administrandi.com/article/Trofimova_2011_2.pdf
16. Bouckaert G. Modernizing the Rechtsstaat: Paradoxes of the Management Agenda [Text] / G. Bouckaert. – Berlin : Duncker & Humblot, 2002, с. 26
17. Cambell C. The Politics/Administration Dichotomy: Death or Merely Change? / C. Cambell, G. Peters // Governance [Text]. – 1988. – № 1. – P. 79–99
18. Goodnow, Frank J. 1900. Politics and Administration: A Study of Government. New York: Macmillan Company. Hecllo, Hugh. 1972 Policy Analysis British journal of Political Science 2 No 1 p. 83-108
19. Governance for sustainable human development: A UNDP policy document [Electronic resource] : United Nations Development Program (January, 1997). – Access mode : <http://magnet.undp.org/policy/default.htm>
20. Keeling D. Management in Government [Text] / D. Keeling. – L. : Allen & Unwin, 1972, с. 15.
21. Page E. Political authority and bureaucratic power: a comparative analysis [Text] / Edward C. Page. – 1st ed. – Knoxville : University of Tennessee Press, 1985. – 193 p.
22. Rhodes R. The new governance: governing without government / Roderick Rhodes // Political Studies. – 1996. – Vol. 44. – P. 652–667.
23. Wilson W. The Study of Administration / W. Wilson // Classics of Public Administration. – California : Brooks/Cole Publishing Company Pacific Grove, 1991. – P. 11–24.

Никифоренко В. С. Политическая составляющая в формировании механизма государственного управления

В статье рассмотрена эволюция подходов к пониманию роли политической составляющей в формировании механизма государственного управления через призму историко-сформированных моделей управления. Раскрыта сущность основных теоретических подходов к пониманию государственного управления. Определены особенности "государственное управление", "публичное администрирование" публичное управление ", "хорошо управления ".

Ключевые слова: государственное управление, публичное управление, публичное администрирование, публичный менеджмент, политико-административные отношения.

Nikiforenko V. S. Political component in the formation of the mechanism of public administration

The evolution of approaches to understanding the role of the political component in shaping the mechanism of government through the prism of historically formed governance models is considered in the article. The essence of the basic theoretical approaches to the understanding of public administration is revealed. The features of "state administration", "public administration", "public management", and "good governance" are identified.

Key words: state administration, public administration, public management, political-administrative relations.